

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Heleny Karetové a soudců Mgr. Alice Žáčkové a Mgr. Pavla Freiberta ve věci

žalobkyně: **Vysoká škola ekonomie a managementu, a.s.**, IČO: 01801376,
sídlem Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5,
zastoupená advokátem Mgr. Martinem Zástěrou,
sídlem nám. Jiřího z Poděbrad 1554/6, 130 00 Praha 3 - Vinohrady

proti

žalovanému: **J. M.**, narozený xxx
pobytem xxx
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Plavcem, Ph.D.
sídlem na Zábradlí 1, 110 00 Praha 1

o zaplacení částky 60 000 Kč, k odvolání žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 11. srpna 2022, č. j. 28 C 4/2021 - 177,

takto:

Rozsudek soudu I. stupně se **zrušuje** a věc se **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Soud I. stupně rozhodoval v řízení o návrhu žalobkyně, jímž se domáhala zaplacení částky 60 000 Kč z titulu dlužných studijních poplatků dle smlouvy o studiu ze dne 20. 12. 2017, na základě které se žalovaný stal od 1. 1. 2018 studentem na vysoké škole provozované žalobkyní. Cena studia byla sjednána ve variantě Premium ve výši 60 000 Kč/akademický rok, k žádosti žalovaného ze dne 8. 2. 2018 ve variantě Exclusive ve výši 80 000 Kč/akademický rok. Žalovaný studia zanechal dne 23. 4. 2018. Za studijní rok 2018 uhradil pouze 20 000 Kč.
2. Žalovaný nárok neuznal. Namítal neplatnost smlouvy, když byla sepsána v českém jazyce, její obsah mu nebyl vysvětlen. Uzavřel ji v omylu, když byl ujišťován, že studium v českém jazyce zvládne a že mu bude přidělena anglicky mluvící asistentka, což se nestalo. Studium tak ukončil dne 12. 3. 2018, vrátil učebnice a z opatrnosti od smlouvy dne 25. 6. 2018 odstoupil. Následně vznesl dvě námítky započtení.
3. Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalovanému zaplatit žalobkyni 60 000 Kč (I.) a náklady řízení ve výši 92 908 Kč (II.).
4. Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že žalovaný, po předchozím jednání s žalobkyní dne 18. 12. 2017, kdy byl informován, že přednášky a zkoušky budou v českém jazyce, avšak obdrží knihy v angličtině, tedy by měl studium zvládnout, podepsal dne 20. 12. 2017 Prohlášení k administraci a podmínkám studia na VŠEM sepsaném v českém jazyce. Ve smlouvě byl sjednán závazek žalovaného uhradit studijní poplatky do 30 dnů od ukončení studia, a to i pro případ, že studium nedokončí. Žalovaný poté co zjistil, že není schopen studovat v českém jazyce, požádal o změnu cenové úrovně na vyšší Exclisiv, která zakládá administrativní výhody,

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Zavázalová

asistenty, studijní materiály v anglickém jazyce. Dodatek, opět vyhotovený v českém jazyce, podepsal dne 8. 2. 2018. Za asistenta byla žalovanému přidělena K. V., což žalovaný popírá. Žalovaný zaplatil 20 000 Kč. Po výzvě k úhradě další splátky do 1. 5. 2018, napsal žalobkyni, že není schopen z důvodu nedostatečné znalosti českého jazyka ve studiu pokračovat. Poté dne 26. 4. 2018 vyplnil dotazník o ukončení studia z důvodu nedostatečné znalosti českého jazyka. Studium bylo oficiálně ukončeno dne 21. 5. 2018. Žalovaný se poté obrátil na rektora, aby nemusel platit zbývající částku, a vrátil anglickou literaturu. Jeho žádosti nebylo vyhověno. Dne 25. 6. 2018 tak odstoupil od smlouvy z důvodu porušení závazku a namítl její neplatnost s tím, že byl uveden v omyl.

5. Soud I. stupně posoudil smlouvu o studiu dle ustanovení o tzv. adhezních smlouvách dle § 1798 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“). Vycházel z toho, že žalovaný byl se všemi podmínkami, včetně studia v českém jazyce, povinnosti hradit poplatky dle sjednané cenové úrovně, a to i v případě předčasného ukončení studia, řádně seznámen, ačkoliv byly veškeré dokumenty sepsány v českém jazyce. Uzavřel, že bylo na žalovaném, aby zhodnotil, zda jeho úroveň znalostí českého jazyka je dostatečná ke studiu v českém jazyce na vysoké škole. Nárok tak shledal důvodným. Současně nepřisvědčil námitce, že smlouva je neplatná z důvodu omylu ve smyslu § 583 o. z., když omyl nebyl prokázán.
6. Žalovaný rozsudek napadl včasným odvoláním z důvodů dle § 205 odst. 2 písm. c), e), g) o. s. ř. Uvedl, že odporoval žalobě na základě čtyř právních argumentů a dvou námitek započtení. Za první namítl, že byl slabší stranou smlouvy, neboť neovládal český jazyk a žalobkyně v rozporu s § 3 odst. 2 písm. c) o. z. zneužila jeho hendikepu, když ho ujistila, že studium i přesto zvládne. Smlouvu shledal neplatnou i pro nesrozumitelnost dle § 553 odst. 1 o. z., když nerozuměl jazyku, v němž byla sepsána, a její obsah mu nebyl vysvětlen. K tomu odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1760/2007, sp. zn. 32 Cdo 1323/2015, sp. zn. 32 Cdo 4459/2014. Za druhé namítl, že smlouva je neplatná dle § 583 o. z. pro jednání v omylu, když byl ubezpečen, že studium v českém jazyce zvládne, a že mu bude poskytnut anglicky mluvící asistent. Za třetí namítl, že se jednalo o adhezní smlouvu. Za situace, kdy nebyla sepsána v jazyce, kterému by rozuměl, ji shledal neplatnou i dle § 1800 odst. 1 o. z. Neplatnými shledal i doložky o poplatcích dle § 1800 odst. 2 o. z., když u nižších cenových úrovních měly být zaplacené na tři roky dopředu, u vyšších na rok, když obvykle se poplatky za studium hradí na šest měsíců. Za čtvrté namítl, že od smlouvy dne 25. 6. 2018 z opatrnosti odstoupil z důvodu jejího porušení, když mu nebyl poskytnut anglicky mluvící asistent. Celé jednání žalobkyně shledal v rozporu s dobrými mravy ve smyslu § 2 odst. 3 o. z. a nepoctivé dle § 6 o. z. U první námitky započtení argumentoval nekalou reklamou dle § 2977 o. z., když žalobkyně uděluje studentům bonusové kredity za kladné recenze na internetu. Pozitivní recenze ovlivnily jeho výběr vysoké školy. Tímto jednáním mu byla způsobena škoda ve smyslu § 2989 o. z., kterou započel na pohledávku žalobce (bod 16 podání ze dne 12. 4. 2022). U druhé se zabýval nesplněním podmínek studia Exklusive. Započel tak 20 000 Kč, které uhradil, když mu nebyl přidělen studijní asistent a vrátil anglické knihy. Navrhl napadené rozhodnutí změnit a žalobu zamítnout, případně zrušit a vrátit soudu I. stupně k dalšímu řízení.
7. Žalobkyně s odvoláním nesouhlasila. Uvedla, že na činnost vysoké školy se vztahuje zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách, dále jen „ZVŠ“). Poplatky spojené se studiem stanoví vysoká škola ve svém vnitřním řádu dle § 59 ZVŠ, jímž je student povinen se řídit dle § 63 odst. 2 ZVŠ a poplatky hradit dle § 63 odst. 3 ZVŠ. K první námitce žalovaného uvedla, že ze skutečnosti, že smlouva byla uzavřena v českém jazyce nelze vyvozovat její zdánlivost, nedostatečná jazyková vybavenost nemá vliv na vznik poplatkové povinnosti. Ohledně asistenta uvedla, že žalovaný nerealisticky očekával, že mu bude tlumočit všechny studijní aktivity. K druhé uvedla, že smlouva není neplatná dle §

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Zavázalová

583 o. z. pro jednání v omylu, když žalovaný věděl, že studium probíhá v českém jazyce. K třetí uvedla, že smlouva o studiu neobsahuje namítané doložky a že nezneužila své hospodářské postavení. Odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 4532/2014, v němž se stanoví, že poplatky vyjadřují podíl studenta na nákladech na vysokoškolské studium. Uvedla, že nesrozumitelnost dle § 1800 odst. 1 o. z. cílí na špatně čitelnou doložku (nebylo naplněno) a na srozumitelnost pro osobu průměrného rozumu (běžnému člověku je zřejmé, že zanechali studia, není dotčen nárok na školné za školní rok). Doložku neshledala ani zvláště nevýhodnou dle § 1800 odst. 2 o. z. Odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 4532/2014 a náleží Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 4361/12. K čtvrté namítala,

že nikdy neobdržela odstoupení od smlouvy ze dne 25. 6. 2018. Z opatrnosti namítla jeho neplatnost pro rozpor se zákonem dle § 580 o. z. ve spojení s § 2001 o. z. Zdůraznila, že podmínkou takové námitky je její vznesení dle § 586 odst. 1 o. z. Současně má za to, že nemohlo dojít k podstatnému porušení smlouvy dle § 2002 odst. 1 o. z., když právo na poskytnutí asistenta ze smlouvy nevyplývá. K námitce relativní neplatnosti pro rozpor smlouvy s dobrými mravy dle § 580 o. z. uvedla, že ji žalovaný uplatnil až v rámci odvolacího řízení. Nadto úhradu dlužného školného shledal v souladu s dobrými mravy například Městský soud v Praze v rozhodnutí sp. zn. 25 Co 1/2021 - 185. K započtení uvedla, že žalovaný neučinil hmotněprávní jednání dle § 1982 odst. 1 o. z., nadto nedisponoval započitatelnou pohledávkou vůči ní z titulu bezdůvodného obohacení (neprokázal, že vrátil knihy, nevyzval k plnění, nedošlo ke splatnosti pohledávky) nebo z titulu náhrady škody (procesní úkon vůči soudu, započtení vázáno na prokázání oprávněnosti žalobního nároku, tedy započtení pod podmínkou je dle § 1983 o. z. nicotné). K námitce nekalé soutěže, kterou shledala irelevantní, namítla, že lze najít negativní, ale i pozitivní recenze. Navrhla potvrzení napadeného rozhodnutí.

8. Odvolací soud přezkoumal postupem dle § 212 a § 212a o. s. ř. rozsudek soudu I. stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že **je důvodné**.
9. Odvolací soud považuje za správný skutkový závěr, že mezi účastníky došlo dne 20. 12. 2017 k uzavření smlouvy o studiu, na jejímž základě byl žalovaný přijat od 1. 1. 2018 ke studiu na vysoké škole po dobu tří let v rámci cenové úrovně Premium ve výši 60 000 Kč/rok, od 8. 2. 2018 v rámci cenové úrovně Exclusive ve výši 80 000 Kč/rok, že žalovaný uhradil částku 20 000 Kč a následně dne 26. 4. 2018 vyplnil dotazník o ukončení studia a ten odeslal žalobkyni.
10. Odvolací soud konstatuje, že žalovaný především namítal, že byl slabší stranou smlouvy, neovládal český jazyk, a přesto byl žalobkyní ujištěn, že studium zvládne. V důsledku uvedeného namítal z různých právních důvodů neplatnost smlouvy o studiu, případně naplnění podmínek pro odstoupení od smlouvy.

rozpor s dobrými mravy

11. Bez ohledu na skutečnost, že námitka jednání v rozporu s dobrými mravy byla vznesena až v odvolacím řízení, odvolací soud konstatuje, že by ji nebylo možno shledat důvodnou. Za dobré mravy je třeba pokládat souhrn společenských, kulturních a mravních norem, jež v historickém vývoji osvědčují jistou neměnnost, vystihují podstatné historické tendence, jsou sdíleny rozhodující částí společnosti a mají povahu norem základních (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23. 1. 2001, sp. zn. 29 Cdo 228/2000, ze dne 29. 7. 2002, sp. zn. 33 Odo 115/2001). Žalovaný se zavázal k úhradě poplatku za studia na soukromé škole, tedy ve smyslu § 4 odst. 1 o. z. si byl plně vědom svého závazku. Odvolací soud tak nesdílí názor žalovaného o nemravnosti nároku žalobkyně jen proto, že žalovaný uzavřel smlouvu o studiu na vysoké škole v českém jazyce, v průběhu řízení zjistil, že studium v češtině nezvládá, přesto vysoká škola trvá na zaplacení poplatku za studium. V článku 39 odst. 3 Statutu VŠEM je

stanovena zásada rovného postavení cizinců studujících na VŠEM, která se promítá do plnění studijních povinností, vyplývajících z akreditovaného studijního programu a poplatků spojených se studiem. V článku 19 odst. 2 Studijního a zkušebního řádu je zakotveno, že zanechání studia nezbavuje studenta povinnosti úhrady všech finančních závazků vůči VŠEM dle sjednaných podmínek. Nejenže není povinnost úhrady a výše studijních poplatků vázána na důvody ukončení studia ze strany studenta, ale nadto by zahraniční studenti byli zvýhodněni jen proto, že nezhodnotili řádně své schopnosti a možnosti studia v českém jazyce, a tento důvod uplatnili pro zbavení povinnosti hradit sjednané poplatky.

nesrozumitelný projev vůle

12. Odvolací soud neshledal důvodnou námitku, že je třeba smlouvu o studiu posoudit s ohledem na nesrozumitelnost ve smyslu § 553 odst. 1 o. z. Dle citovaného ustanovení o právní jednání nejde, nelze-li pro neurčitost nebo nesrozumitelnost zjistit jeho obsah ani výkladem. Žalovaný tvrdil, že nerozuměl jazyku, v němž byla sepsána. Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi opakovaně vysvětlil, že závěr o neplatnosti právního úkonu pro jeho neurčitost či nesrozumitelnost je opodstatněn pouze tehdy, jestliže pochybnosti o jeho obsahu nelze odstranit ani výkladem za použití interpretačních pravidel (viz například rozsudek ze dne 31. 7. 1996, sp. zn. 3 Cdo 1044/96, ze dne 31. 3. 2010, sp. zn. 23 Cdo 2942/2009). V rozhodnutí ze dne 11. 3. 2008, sp. zn. 21 Cdo 1760/2007, na něž odkazoval i žalovaný, se dále konstatuje, že „...je třeba rozlišovat jednak nesrozumitelnost absolutní (vůči všem) a jednak nesrozumitelnost relativní (vůči někomu)...Z podaného výkladu vyplývá, že sama okolnost, že právní úkon, mající jinak smysl, je sepsán (projeven) v cizím jazyce, neznamená, že právní úkon je bez dalšího neplatný pro nesrozumitelnost.“ Je tak třeba posoudit nejen samotnou listinu, její obsah, ale i okolnosti, za jakých byl projev vůle učiněn a zda tedy bylo mezi účastníky zřejmé, o jaký právní úkon se jedná, tedy jaká práva nebo povinnosti měly vzniknout. Je třeba přisvědčit žalobkyni, že se žalovaný přihlásil ke studiu v českém jazyce, že již od roku 2013 má evidován trvalý pobyt na území České republiky, že před podepsáním smlouvy proběhlo jednání u rektora, kde byl žalovaný seznámen s podmínkami studia. Smlouva sama, tedy Prohlášení studenta k administraci a podmínkám studia ve spojení s vyrozuměním o splnění podmínek přijímacího řízení a přijetí ke studiu ze dne 18. 12. 2017, je psána zcela srozumitelně, tedy lze z něho bez obtíží pochopit vůli žalovaného přihlásit se ke studiu na soukromé vysoké škole provozované žalobkyní, kde se hradí studijní poplatky. Žalovaný nenamítal, že textu nerozumí, nedomáhal se vyhotovení v anglickém jazyce.

jednání v důsledku omylu

13. Žalovaný tvrdil, že uzavřel smlouvu v důsledku omylu ve smyslu § 583 o. z. Dle citovaného ustanovení jednal-li někdo v omylu o rozhodující okolnosti a byl-li v omyl uveden druhou stranou, je právní jednání neplatné. Tedy omyl ve vůli je právně významným, tj. má za následek neplatnost právního jednání jen tehdy, jestliže ho učinila jednající osoba v omylu vycházejícím ze skutečnosti, jež je pro učiněné právní jednání rozhodující (podstatné) a bez níž by nebyl uzavřen, a osoba, které byl určen, tento omyl buď vyvolala (například uvedením nepravdivé skutečnosti, která byla rozhodující pro jednání druhé strany), anebo jej sice nevyvolala, avšak o omylu v době učinění právního úkonu věděla či vědět musela. Žalovaný spatřuje omyl v tom, že byl ubezpečen, že jako cizinec studium v českém jazyce zvládne a že mu bude poskytnut anglicky mluvící asistent. Tato tvrzení, byť by byla prokázána, však neplatnost z důvodu omylu nejsou způsobilá zapříčinit. Žalovaný měl úmysl uzavřít smlouvu o studiu na soukromé vysoké škole, věděl, že studium bude probíhat v českém jazyce, že jsou s ním spojeny poplatky různých cenových úrovní dle zvoleného studijního programu. Takovou smlouvu uzavřel. Na platnost smlouvy nemůže mít ani vliv, pokud by žalobkyně nezajistila v rámci cenové úrovně Exclusive

žalovanému asistenta. Nesplnění sjednané povinnosti by bylo možno posoudit pouze jako vadné plnění a byly by s uvedeným spojeny jiné právní následky než neplatnost. Stejně tak na platnost smlouvy nemohou mít vliv recenze na sociálních sítích jiných studentů, které mohly být pouze pohnutkou, proč zvolit tuto konkrétní vysokou školu. Druhou kumulativní podmínkou, že se na takovém omylu podílela žalobkyně, již nebylo třeba prokazovat. Odvolací soud ve shodě se soudem I. stupně nemá za to, že smlouva o studiu je neplatná z důvodu jednání v omylu dle § 583 o. z.

nečitelnost a nesrozumitelnost doložky v adhezní smlouvě

14. Žalovaný dále namítal, že smlouva obsahuje neplatné doložky ve smyslu § 1800 o. z. Odvolací soud nejprve konstatuje, že žalovaný netvrdil, jakou konkrétní doložku napadá. Pokud argumentuje tím, že celá smlouva byla sepsána v českém jazyce, pak k tomu se již odvolací soud vyjádřil v bodě 11. tohoto rozsudku.
15. Dále tak jen poznamenává, že dle § 1800 odst. 1 o. z. obsahuje-li smlouva uzavřená adhezním způsobem doložku, kterou lze přečíst jen se zvláštními obtížemi, nebo doložku, která je pro osobu průměrného rozumu nesrozumitelná, je tato doložka platná, nepůsobí-li slabší straně újmu nebo prokáže-li druhá strana, že slabší straně byl význam doložky dostatečně vysvětlen. O nečitelnou doložku se tak předně jedná tehdy, lze-li jí nečitelnost vytknout po vizuální stránce, například je psána drobným písmem, je umístěna do textu nepodstatného charakteru. Prohlášení k administraci a podmínkám studia na VŠEM a vyrozumění o splnění podmínek takovou vadou netrpí, když se jedná o dvoustránkové listiny, psané běžnou velikostí písma, se zvýrazněnými označeními předmětu ujednání v tom kterém odstavci. Druhý důvod, že smlouva o studiu obsahuje doložku, která je pro osobu průměrného rozumu nesrozumitelná, nebyl také naplněn. Žalovaný se hlásil na soukromou vysokou školu, což předpokládá úspěšné zakončení středoškolského studia. Avšak i osoba průměrného rozumu musí vědět, že se při přihlášení ke studiu na jakoukoli soukromou školu musí řídit uzavřenou smlouvou, školním řádem, zde statutem a studijním a zkušebním řádem VŠEM dle § 63 odst. 1, 2 ZVS, a že bude hradit školné, zde studijní poplatky dle sjednané cenové úrovně studijního programu dle § 63 odst. 3 písm. a) ZVS.
16. Dle § 1800 odst. 2 o. z. obsahuje-li smlouva uzavřená adhezním způsobem doložku, která je pro slabší stranu zvláště nevýhodná, aniž je pro to rozumný důvod, zejména odchyluje-li se smlouva závažně a bez zvláštního důvodu od obvyklých podmínek ujednávaných v obdobných případech, je doložka neplatná. Vyžaduje-li to spravedlivé uspořádání práv a povinností stran, soud rozhodne obdobně podle § 577. Žalovaný namítal, že u nižších cenových úrovní měly být zaplacené poplatky na tři roky dopředu, u vyšších na rok, když obvykle se poplatky za studium hradí na šest měsíců. V daném případě se žalovaného týká sjednání úhrady na jeden rok studia. Žalovaný svá tvrzení o zvláštní nevýhodnosti takového ujednání neprokázal. Současně neprokázal, že by sjednání školného na jeden školní rok znamenalo závažný, zcela neodůvodněný odklon od obvykle sjednaných podmínek týkajících se úhrady poplatků za studia na jiných soukromých školách.

povaha smluvního vztahu

17. Spor mezi účastníky se vede také ohledně povahy smlouvy o studiu, kterou spolu účastníci uzavřeli dne 20. 12. 2017 pod označením Prohlášení studenta k administraci a podmínkám studia na VŠEM. Soud I. stupně uzavřel, že se jedná o platnou smlouvu adhezní ve smyslu § 1798 a násl. o. z., kde je žalovaný slabší stranou pouze na základě závěru, že „*podmínky byly určeny žalobkyní, žalovaný tyto podmínky nestanovil, neměl skutečnou příležitost obsah ovlivnit*“ (bod 28.

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Zavázalová

napadeného rozsudku). Otázkou, zda žalovaný vystupoval ve vztahu k žalobkyni, jako spotřebitel, se již nezabýval. Kritéria, která je nutno při posouzení smlouvy o studiu z uvedeného hlediska posuzovat, definoval Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 17. 10. 2019, sp. zn. 33 Cdo 3805/2018, v němž bylo napadeno právní posouzení smlouvy o studiu jako smlouvy spotřebitelské jen na základě toho, že žalobkyně byla soukromou základní školou zřízenou ve formě společnosti s ručením omezeným, tedy obchodní korporací založenou za účelem podnikání a vytváření zisku. Konstatoval tak, že „K rozhodujícím skutečnostem, které nelze při právním hodnocení smlouvy pominout, patří to, že vzdělávání poskytované právníckými osobami, předmětem jejichž činnosti je – také – poskytování vzdělávání nebo školských služeb, je veřejnou službou ve smyslu § 2 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. Dalším kritériem je způsob financování právnické osoby (žalobkyně), která je součástí veřejného vzdělávacího systému, tj. zcela nebo hlavně z veřejných prostředků, popř. s nařízeným způsobem nakládání se ziskem na vzdělávání a školské služby. Zdůraznit je třeba i naléhavost státního zájmu na úrovni základního vzdělání, které je povinné pro každého; zde platí zásada, že „čím níže v rámci vzdělávacího systému jdeme, tím více má vzdělání neziskovou a skutečně sociální povahu.“ Tento závěr je souladný i s judikatorními závěry Soudního dvora, když je v citovaném rozsudku Nejvyššího soudu odkazováno například na rozsudek ze dne 11. 9. 2007, ve věci C-76/05, Herbert Schwarz a Magda Gootjes-Schwarz proti Finanzamt Bergisch Gladbach, v němž se stanoví, že „...vzdělávání poskytované vzdělávacími institucemi financovanými z podstatné části ze soukromých prostředků – žáky a jejich rodiči – představuje službu ve smyslu unijního práva, jelikož instituce sledují cíl, který spočívá v nabízení služeb za úplatu.“ Dále lze poukázat na rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 21. 4. 2022, č. j. 70 Co 96/2022 – 141, v němž se stanoví, že „Nutnost pečlivě se zabývat způsobem financování žalobce a jeho nakládání se ziskem pak plyne i z toho, že v tomto případě jde o vzdělávání na úrovni vysoké školy, dle Nejvyšším soudem zmíněné zásady „čím níže v rámci vzdělávacího systému jdeme, tím více má vzdělání neziskovou a skutečně sociální povahu“ tedy platí i opačně, že u vysoké školy nelze presumovat neziskovou a sociální povahu vzdělávání tak, jak je to dle Nejvyššího soudu možné u školy základní.“

18. Z uvedeného plyne, že vedle toho, že vzdělání je veřejnou službou ve smyslu zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“), je třeba zabývat se druhým kritériem, a to jakým způsobem je škola financována, popřípadě jak nakládá se ziskem. Soud I. stupně se uvedenými kritérii nezabýval, vycházel tak z neúplně zjištěného, tedy nesprávného skutkového zjištění.
19. Odvolací soud nepřisvědčil námitce žalobkyně, že na projednávanou věc lze aplikovat závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. 33 Cdo 4532/2014. Předně je třeba konstatovat, že v namítaném rozhodnutí bylo dovolání odmítnuto pro nepřípustnost dle § 238 odst. 1 písm. d) o. s. ř. Nadto se spor týkal nikoli studia na soukromé vysoké škole dle § 39 ZVŠ, ale vysoké škole založené ve formě obecně prospěšné společnosti, která se řídila v posuzované době zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů (dále jen „ZOPS“). Dle § 2 písm. c) ZOPS zisk nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejích orgánů nebo zaměstnanců a musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla obecně prospěšná společnost založena. Žalobkyně je však v souzené věci akciovou společností.
20. Na soudu I. stupně bude, aby vyzval žalobkyni ve smyslu dle § 118a odst. 1, 3 o. s. ř., aby doplnila tvrzení a označila důkazy o tom, jak je financována, tedy, jaký podíl tvoří financování z veřejných zdrojů a jaký ze strany studujících, a jak nakládá se ziskem s ohledem na závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2019, sp. zn. 33 Cdo 3805/2018. Je tedy na žalobkyni, aby prokázala, že na smlouvu, kterou uzavírá v rámci své podnikatelské činnosti s fyzickou osobou, který nejedná jako podnikatel, nelze hledět jako na smlouvu spotřebitelskou.

21. Pokud bude učiněn závěr, že je žalobkyně financována z veřejných prostředků a zisk je vynakládán na vzdělávání a školské služby, nelze učinit závěr o spotřebitelském charakteru smlouvy o studiu. Žalobkyni by tak vznikl nárok na školné v sjednané cenové úrovni. Pokud je však financována z převážné části studenty a zisk z převážné části využívá jinak, než k poskytování veřejné služby, bude nutné posoudit smlouvu o studiu jako smlouvu spotřebitelskou, včetně možnosti odstoupení.

odstoupení

22. Soud I. stupně se tvrzením o odstoupení žalovaného vůbec nezabýval. Žalovaný nebyl poučen ve smyslu § 118a odst. 1, 3 o. s. ř., aby doplnil skutková tvrzení o sjednání podmínek pro odstoupení. V případě, že smlouva bude posouzena jako smlouva spotřebitelská, svědčilo by žalovanému právo na odstoupení od smlouvy dle § 1829 odst. 2 o. z. Soud I. stupně sice v bodě 14. napadeného rozsudku uvedl, že provedl důkaz dopisem ze dne 25. 6. 2018, v němž žalovaný odstoupil od smlouvy a současně namítl její neplatnost, a dále podacím archem ze dne 27. 6. 2018 s tím, že dopis žalovaný žalobkyni odeslal. Žádná skutková zjištění k uvedenému ani právní posouzení jednání žalovaného pak již odůvodnění napadeného rozhodnutí neobsahuje.

vzájemný návrh

23. Za situace, kdy soud I. stupně zcela vyhověl žalobnímu návrhu, bylo namístež zabývat se vzájemným návrhem žalovaného. Žalovaný namítl započtení pohledávky v podání ze dne 14. 2. 2022 ve výši 20 000 Kč z titulu bezdůvodného obohacení a v podání ze dne 12. 4. 2022 z titulu náhrady škody ve výši 60 000 Kč. Soud I. stupně však nevyzval žalovaného k prokázání tvrzení o existenci započitatelných pohledávek, ani k doplnění tvrzení, jakým konkrétním jednostranným úkonem mělo dojít k samotnému započtení.
24. Vzhledem k tomu, že se soud I. stupně nezabýval posouzením kritérií nutných pro závěr o tom, zda jde v daném případě o smlouvu spotřebitelskou, tedy zabývat se způsobem financování žalobkyně a jejím nakládáním se ziskem, jsou jeho zjištění ohledně povahy uzavřené smlouvy o studiu neúplná, a tudíž nesprávná. S tím pak souvisí námitka o odstoupení od smlouvy i námitky započtení. Odvolací soud tak napadený rozsudek zrušil dle § 219a odst. 1 písm. b), 2 o. s. ř. a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení dle § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř.
25. V odůvodnění nového rozsudku soud I. stupně přesně a jasně vyloží, jaká učinil skutková zjištění a na základě jakých důkazů, provedené důkazy zhodnotí jednotlivě a ve vzájemných souvislostech tak, aby bylo zřejmé, z kterých důkazů při svém rozhodování vyšel a z kterých nikoli. Současně se vypořádá se všemi námitkami obou účastníků řízení. V novém rozhodnutí pak neopomene rozhodnout i o nákladech řízení, včetně nákladů odvolacího řízení dle § 224 odst. 3 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není dovolání přípustné** dle § 238 odst. 1 písm. k) o. s. ř.

Praha 15. prosince 2022

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Zavázalová

JUDr. Helena Karetová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Zavázalová